

16. veebruar 2024

ARUPÄRIMINE

Elukalliduse tõus Eestis

Lugupeetud peaminister

Eelmisel nädalal tõi Eesti Konjunkturiinstituudi juht Peeter Raudsepp ametliku sõnumi, et Eesti on olnud kaks aastat järjest majanduslanguses, töötus kasvab ning paranemise märke ei ole näha. Toodi välja viis suuremat probleemi, millest üks oli tänane Vabariigi Valitsus. Teisteks murekohtadeks olid ebapiisav nõudlus, rahvusvaheline konkurents, ebasoodsad olud välisinvestoritele ja suurenenud kriitilisus valitsuse majanduspoliitika suhtes. Tuleb tõdeda, et nii ausat lähenemist pole ammu kohanud.

Vastavalt Statistikaameti andmetele kasvas Eesti kaupade ja teenuste hinnamuutust kajastav tarbijahinnaindeks 2023. aastal 2022. aasta keskmisega võrreldes 9,2 protsenti. Tarbijahinnaindeksi suurimateks mõjutajateks olid 2023. aastal toidu ja mittealkohoolsete jookidega seotud hinnatõus, mis kokku andsid kogutõusust ligi kaks viiendikku. Toidukaupadest kallinesid enim suhkur (42,2 protsenti), kakao (29,9 protsenti), oliivõli (26,6 protsenti) ja kastmed (25,6 protsenti). Bensiin oli 7,4 protsenti odavam ja diislikütus odavnes 10,7 protsenti.

Ökonomistid arvasid, et eelmise aasta hindu tõstis selle aasta oodatav käibemaksumäära tõus ning arvatavasti just seetõttu on meil olnud hinnatõus suurem kui Lätis või Leedus. Ökonomistid andsid lootust, et selle aasta jaanuaris suuremat hinnatõusu ei tule. Peab tunnistama, et ökonomistid eksisid. Aastane hinnatõus jaanuaris kujunes 5%! Selline hinnatõus oli ootamatu ökonomistidele ja kindlasti, vaadates valitsuse retoorikat, siis ka ministritele. Valitsus andis selgelt meile mõista ja kordas järjepidevalt, et käibemaksu tõus 20%lt 22%le ei tõsta hindu enam kui 1,66%. Keskerakonna fraktsioon rõhutas korduvalt ja järjepidevalt, et see informatsioon on eksitav – hinnatõus tuleb suurem.

Alates 1. maist tõuseb 7% kütuseaktsiis, maagaasiaktsiis 20% ja elektriaktsiis 45%, mis kindlasti veel suurendab tarbijahinnaindeksit.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Vastavalt Statistikaameti andmetele kasvas tarbijahinnaindeks 2023. aastal 2022. aasta keskmisega võrreldes 9,2%. Kas selline hinnatõus oli ootuspärane ja kas valitsus on saavutanud seatud eesmärgid?
2. Kuidas mõjutab selline hinnatõus üldist elatustaset Eestis?

Arupärimine

16.02.2024 Nr. 599

3. Kuidas eelmise aasta hinnatõusud mõjutavad suhtelises ja absoluutses vaesuses elavate inimeste arvu? Kas prognoosite selle arvu kasvu või vastupidi?
4. Milliseid samme on valitsus astunud maksupoliitikas, et vähendada absoluutses ja suhtelises vaesuses elavate inimeste arvu?
5. Kas kaalute käibemaksumäära langetamist toiduainetele leevendusmeetmena?
6. Riigikogu täiskogu istungitel korrutasite mitmel korral, et käibemaksu tõus mõjutab hindu vaid 1,66%. Miks eksitasite selles küsimuses Riigikogu liikmeid ja rahvast?
7. Alates 1. maist tõusevad kütuseaktsiis 7%, maagaasiaktsiis 20% ja elektriaktsiis 45%. Millist mõju avaldavad need maksutõusud elukallidusele? Seekord palun ausat vastust!

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

Lauri Laats
Aleksei Jergafoo
Anastassia Kovalenko-Schwart
Vadim Belobrovstsev
Aleksandr Tsapogin
Andrei Kozbeinin